

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Reg. 52.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA LII.
DE OBSERVANTIA REGULARUM.

EXHORTATIO
IN EANDEM,

Hortatur ad diligentem regularum observationem.

T H E M A.

Hæc est via, ambulate in ea. Isaïæ c. 30. 21.

V E L

Omnes demum observationi Regularum studeant. Reg. 52.

Esert magnus Ecclesia Doctor Gregorius L. 2. dial. c. 37. S. Benedicto Patriarcha gloriosissimo, vitâ functo, eodem die à binis ejusdem Religiosis, conspectam esse viam quandam amplam, rectam, palliis stratam, luminibusque innumeris coruscantem; & senem quandam ponè astantem, qui dixerit: *Hæc est via, qua Dilectus Domini, Benedictus ascendit in celum.* Quamnam verò hanc viam fuisse arbitramini? aut cujusnam symbolum ac signum? non alterius, quàm doctrinæ Christi Evangelicæ, in S. Benedicti regula & institutione comprehensæ, per quam sanctus

hic Patriarcha ad perfectionem, ad sanctimoniam, & gloriam cœlestem conscendit. Idem meritò, de regula S. Augustini, S. Bruonis, S. Norberti, S. Dominici, S. Francisci dixerit: *Hæc est via, qua dilectus Domini Augustinus, Bruno, Norbertus, Dominicus, Franciscus ascendit in celum.* Idem jure senserimus de regula nostra, quæ ex vita & doctrina Christi desumpta, nil nisi perfectionis & sanctitatis axiomata & documenta complectitur. *Hæc est via, qua dilectus Domini Ignatius in celum ascendit.* *Hæc est via, qua dilecti Domini Xaverius, Borgias, Aloysius, Stanislaus & innumeri alii ad perfectionem, & gloriam cœlestem conscendère.*

Ostendemus igitur in presenti regulam esse viam rectam, pulchram, plenam

plenam & planam ad perfectionem & aeternam beatitudinem, quod stimulo nobis esse potest, ut ejusdem regulae observationi sedulo studeamus & quot mensibus eandem, cum aviditate legamus vel audiamus.

I. De omnibus & singulis sanctis Ordinum Fundatoribus ac Patriarchis verè asserere licet, quod Spiritus sanctus de Patriarcha Jacob, prolocutus fuit, Sapientiae c. 10. *In sum deduxit (Dominus) per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei.* Quemadmodum enim Deus singulari sua providentiâ Patriarcham Jacob per varios anfractus, pericula & difficultates, ab Esau Fratre ejus paratas, ex Chanaan in Mesopotamiam, illatum, latum & incolumem, ad suos amicos & simul ad pacem & felicitatem perduxit; & ostendit illi regnum Dei; quando scilicet vidit scalam, cujus cacumen tangebatur caelum, & Angelos per eam descendentes & ascendentes, & Dominum scalam innixum. Ita pariter Deus, sanctos Ordinum Fundatores & Patriarchas deduxit per vias rectas, id est, illuminavit, direxit, deduxit; ut sibi, suisque regulam conscriberent; per quam, veluti per viam rectam ad perfectionem ac deinde ad regnum caeleste conscenderent. Quod & ipsi feliciter assecuti sunt. Tametsi enim omnes diversum ferè modum tendendi & ambulandi habeant; una tamen est via perfectionis: Non secus atque Hierosolymam ad loca sancta proficiscentes, non uno omnes modo procedunt: unus enim preces fundere, soli-

tariè incedere ac divina contemplari potest; alius hymnos & psalmos decantare; tertius viæ comites instruere, doctrinam christianam tradere, ac perfectionis documenta inculcare: Ita omnino inter Religiosos, alii contemplationi vacant, alii in psalterio ac choro Deum laudant, alii proximum docendo & instruendo aedificant; omnes tamen viâ rectâ ad Hierosolymam caelestem properant.

Si enim SS. Fundatorum regulas perlustremus, quid in illis aliud, nisi viam rectam ad perfectionem, sanctitatem & regnum caeleste, reperimus? 1. S. Basilii, magnus in Oriente Religiosorum Patriarcha, quid in Regulis suis praecipit, nisi charitatem erga Deum & proximum, timorem Domini, secessionem à strepitu mundi, cogitationis quietem, discretionem, & rerum temporalium abdicationem? Quid verò hæc omnia dixeris; nisi viam rectam ad perfectionem & regnum Dei? 2. S. Augustinus tot Ordinum celeberrimus Patriarcha, in regula sua, quid mandat? *Primum* (inquit cap. 1.) *propter quod in unum congregati estis, est, ut unanimes habitetis in domo, & sit vobis cor unum & anima una in Deo.* Deinde praecipit, orationem, humilitatem, jejunium, modestiam &c. An non hæc recta sunt via ad perfectionem & regnum Dei? 3. S. Benedictus tot sanctorum, doctissimorumque Virorum Patriarcha in occidente, quid suis injungit? in Regula sua praecipit, Deum & proximum diligere, Decalogum observare.

Naan cor-

corpus castigare, delicias spernere, nihil amoris Christi proponere. Quid hic rursus reperias, nisi viam rectam, viam regiam ad perfectionem & ad regnum Dei? S. Franciscus Seraphicus Patriarcha jubet suos servare Evangelium: ait enim, *Regula Fratrum Minorum* hac est: *Domini nostri Jesu Christi sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate.* Ecce an non brevis & compendiosa via, ad perfectionem & regnum Dei? S. Fundator & Patriarcha noster Ignatius, quid in Regula nobis praescripsit? *Fidis*, inquit, *Societatis est non solum saluti & perfectioni propriarum animarum, cum Divina gratia vacare; sed tum eadem impense in salutem & perfectionem proximorum incumbere;* Deinde requirit mortificationem continuam, Christi insignia, contemptum & opprobria, paupertatem evangelicam, castitatem angelicam, obedientiam apostolicam & similia: quid verò sunt ista, nisi via secura, via recta ad perfectionem & ad regnum Dei? quodnam igitur motivum efficacius, regulas servandi proferre possumus, quam istud, quod regula cuilibet Religioso, sit via recta ad perfectionem & ad regnum Dei?

Ad hanc viam nos Deus clementissimè vocavit, per hanc viam nos deducit: *Dei enim est*, ait S. Bernardus hic, *de via iniquitatis ad viam veritatis reducere & deducere. Rectus Dominus Deus noster* Psal. 91. 6. *Ideoque recta via Domini.* Osea c. 74. *Cum igi-*

tur regula via recta sit, per quam Dominus nos dirigit ac deducit, quis ab ea declinare audebit, nisi à perfectione & regni Dei semita aberrare cupiat? *Quare dirigamus semitas nostras, non tortuosi serpentis sequamur anfractus: via enim Domini recta, perversa autem via errantium, de quibus dicitur Prov. 2. 13. Va qui reliquerunt semitas rectas.* S. Ambros. Psal. 118. *Quantum à recta via Regula exorbitamus & recedimus, tantum à via recta perfectionis & celestis patriæ declinamus.*

II. Regula religiosa est via non solum recta; sed etiam pura, munda, immaculata, ac purgativa: de qua dicitur potest illud Psalmi 118. *Beati immaculati in via, qui ambulavit in lege Domini.* Reperiuntur variis in locis lapidibus strata, qua mundiores sunt aliis, lapide carentibus. Talis est via Appia, via celeberrima, lapidibus tigris & solidis strata, plurimum diem itinere, Romam ducens: via haec munda est; sed si extra eam, & ad latera declinaveris, luti & sordium affatim reperies. Pari modo, si cucurreris per viam Regula, immaculatus eris, si ab ea declinaveris, pedes affectuum contaminabis. Mundus plenus est fimo concupiscentiae carnis, ambula per viam Regula castitatis & immaculatus eris, Mundus repletus est luto concupiscentiae oculorum & avaritiae; incede per viam Regula paupertatis, & purus eris. Mundus scateat sordibus superbiae vitae; curre per viam Regulae humilitatis & mundus eris. Eadem de via Regula

Regula temperantia, silentii & aliis intellige.

Maculas & sordes peccatorum atque defectum Doctor Angelicus declarat, similitudine maculae corporalis. 1. 2. q. 86. a. 1. *Macula*, inquit, proprie dicitur in corporalibus, quando aliquod corpus nitidum, perdit suum nitorem, ex contactu alterius corporis, sicut vestis, aurum & argentum. In rebus autem spiritualibus, ad similitudinem hujus, macula nominatur. Habet autem anima hominis duplicem nitorem, unum quidem ex resplendentia luminis naturalis rationis; per quam dirigitur in suis actibus: alium vero ex resplendentia Divini luminis, scilicet sapientia & gratia, per quam etiam homo perficitur ad bene & decenter agendum. Est autem quasi quidam anima tactus, quando inhaeret aliquibus rebus per amorem; cum autem peccat, inhaeret amore inordinato rebus aliquibus, contra lumen rationis & Divinae legis; unde ipsum detrimentum nitoris, ex tali contactu proveniens, macula anima metaphorice vocatur. Hec D. Thomas. Cui consonat sacer Codex, in quo omne peccatum animam inquinamentum, fedatio, & deturpatione nuncupatur. Deut. 32. 5. *Peccaverunt ei, & non filii ejus, in sordibus.* Et Isaia c. 4. 4. *Si abluerit Dominus sordes filiarum Sion.*

Quisquis igitur Religiosus, manet in via Regulae mortificationis amoris proprii; non tanget creaturas, nec ab eis inquinabitur: quisquis vero ab hac via deviat & defleat, illic in lutum incidet, & per attractum rerum creatura-

rum maculabitur. *Et erit ibi semita & via, & via sancta vocabitur; non transibit per eam pollutus; & haec erit vobis directa via: ita ut stulti non errent per eam: non erit ibi leo & mala bestia non ascendet per eam, nec invenietur ibi, & ambulabunt, qui liberati fuerint.* Isaia c. 35. 8. Quam belle ista Regula Religiosa quadrat? Ipsa enim mundat & purificat, pollutos vero, & alios inficientes, non tolerat: nec stulti mundi amatores & vanitatum assecta errabunt per eam: non erit ibi leo, rugiens & circumiens, ut quærat quem devoreret; mala bestia concupiscentia infructiva aut passionis indomita, non ascendet per eam; sed qui à mundi & vitiorum jugo liberati fuerint, per eam ambulabunt. *Quare haec est via, ambulare in ea, & non declinetis neque ad dexteram, neque ad sinistram, & immaculati eritis.*

III. Regula est via lucida, multaque luminibus illustrata, qualis erat illa, per quam S. Benedictum ascendisse diximus. Est via illuminativa, quæ Religiosos proficientes in via virtutum dirigit. *Iustorum semita quasi lux splendens, procedit & crescit usque ad perfectum diem* Proverb. c. 4. 18. Veluti è contrario, *Via impiorum tenebrosa, nesciunt, ubi corrumpant.* ibid. v. 19. Et proverb. 6. 23. *Lex lux & via vita.* Regula Religiosa Pharus est, tenebras maris mundi hujus discutiens. Columna nubis est, per diem viam ostendens. Est via illustris, luce miraculosa; quot virtutes sunt, ad quas dirigit; tot lampades & luminaria, in

III.
Est via lu-
cida & il-
luminati-
va.

ea resurgent: hic micat lampas humilitatis & mansuetudinis, illic paupertatis & castitatis, istic obedientiae & resignationis, alibi zeli & charitatis. In hac Tyrones recenter è saeculi caligine appulsi, caligantibus adhuc oculis & ad lucem nictantibus incedunt; hi enim similes sunt vaccis, quae portabant arcam Domini, è regione Philistinorum, in Judaeam, versus Bethfames, quae significat domum solis. Vacca illa recta tendebant, nec regrediebantur, licet pullorum relictorum eas teneret desiderium, ideoque mugirent. 1. Reg. 6. 12. *Ibant autem in directum vacca per viam, quae ducit Bethfames, & itinere uno gradiebantur pergentes & mugientes, & non declinabant, neque ad dexteram, neque ad sinistram.* Sic viam Dei primum auspicientes & à peccatorum servitute, ad Christi lucem & confessionem pergentes, dolent quidem, ac difficultatem nonnullam in relinquendis rebus ac recreationibus mundanis sentiunt, ideoque nonnunquam mugiunt; sed ambulant tamen & progrediuntur, donec veniant Bethfames, ad domum solis, ut plene illuminentur. At Tyrones jam propè emeriti & alii seniores, in via illuminativa gradiuntur celerius & alacrius; sicut animalia quatuor, quae currum dei stipabant. ezech. c. 1. 12. *Ubi erat impetus spiritus, illuc gradiebantur, nec revertebantur, cum ambularent.* Et qui in hac via lucis & regulae currunt, similes sunt Cherubinis, figuram tamen habent animalium, quia in corpore versantur. *Pedes eo-*

rum pedes recti, ob rectitudinem intentionis & fervorem spiritus. Plantamen eorum, quasi planta pedis vestigi ob infirmitatem carnis. Habent faciem hominis, ob iustitiam; à dextera faciem leonis, ob fortitudinem; à sinistra faciem bovis, ob temperantiam; supra faciem aquilae, ob prudentiam, punctaque sunt pennae eorum alterius ad alterum, per charitatem. Tales ergo Cherubinorum instar, in via Regularum lucida, strenue progrediuntur, & de virtute in virtutem ambulant.

IV. Denique Regula Religiosa est via pallii strata, veluti fuit, per quam visa est anima S. Benedicti ascendente. Constrata nempe est vestitu deaurato, charitatis, & perfectionis cyclade circumdata varietate omnium virtutum. Hac enim *Iustorum semita quasi lux splendens procedit in virtutibus, & crepiscit de gradu in gradum, ascenditque usque ad perfectum diem, & meridiem charitatis perfectae atque unionis cum Deo, qui pascit & cubat in meridie.* Regula Religiosa est tanquam columna ignis, in nocte huius saeculi, eos deducens in terram promissam. Est illis veluti scalajacob, in qua ipsi velut Angeli ascendunt ad Deum per orationem & intimam cum Deo familiaritatem; & descendunt ad juvandum proximum; & Dominus apici scalae innititur, eamque sustentat. Est illis via strata, plana & ornata; per quam velut duabus alis charitatis Dei & proximi instructi volant. Regula quavis Religiosa, & in primis nostra est regula charitatis, quae à Deo

Deo qui charitas est, ortum ducit, & ad eundem perducit: Est lex charitatis, quam spiritus sanctus cordibus infundit: in hac perfectionis avidi ambulantes, proficiunt ac se perficiunt, implentes illud Apostoli ad Ephes. c. 5. *Ambulate in dilectione.* Et in Regula dilectionis, eamque perfecte observate, ut sitis perfecti & integri in nullo deficientes.

Ut quis perfecti grammatici nomen & omnia sustineat, cunctas Grammaticas Regulas servet, necesse est, si vel unam transgrediatur, perfectionem amittit; idem de Rhetorica, Logica, aliisque scientiis & artibus, etiam mechanicis, sentiendum est. Haud ab simile est in Regulis Ordinum Religiosorum, ut perfecti Religiosi, Ordinis S. Benedicti, S. Dominici, S. Francisci, partes expleas, Regulas Ordinis tui exacte impleas oportet. Idem de Societatis nostrae Regula teneas velim, nisi eam perfecte expleveris, perfectus JESU Socius non eris; si vero perfecte observaveris, magnam perfectionem aut jam adeptus es, aut adipisceris.

Qua via ad tam sublimem perfectionem evasit Beatus noster Aloysius? an per opera grandia, heroica, prodigiosa? minime: sed per exactissimam Regularum etiam minimarum observantiam. Tam accuratus erat in silentii custodia, ut quod verbis binis profari posset, ternis non efferret: tam paupertatis exquisitè studiosus, ut nec iunculam, nec calamum, nec chartæ foliolum, absque Superioris facultate, sumeret, aut tribueret. Unde in lecto seculi candidè edixit, nunquam à se

Regulam ullam violatam fuisse; & si quandoque visus fuerit eam transgredi, id Superiorum iussu factum esse. Simili modo Venerabilis noster Joannes Bergmannus Belga, quibus viis ad perfectionis fastigium evolavit? omnem ejus vitam exactè descriptam pervolvite; & ardua, inusitata, grandia haud reperietis; sed accuratissimam minimarum etiam legum nostrarum observationem: R. P. Cornelius à Lapide, quâ autoritate, quâ librorum vulgatorum multitudine ac præstantiâ clarissimus, & prædicto Bergmanno intimus, hoc ei testimonium præbuit, cap. 63. vitæ, hæc illum viâ, inter cætera perfectionem assecutum fuisse, quod propositum firmum fecerit, nunquam veniale delictum admittendi, aut Regulam ullam transgrediendi: Unde, ut ait, in ejus notatis, sæpe reperitur scriptum: *Mori potius, millies, quam vel levissimo peccato Deum offendere. Quantâ potero animi contentione evitabo qualemunque vel parvum defectum. Mori potius, quam vel unicam violare regulam. Prius valetudinem, quam minimam aliquam Ordinis nostri legem pessumdare.* Nec propositis executio defuit: nam conscientia ejus arbiter de interioribus, & Collegii Minister de exterioribus testatus est, nunquam notatum fuisse, ullam ab eo regulam violatam esse. Idem de B. Stanislao, paucis tyrocinii mensibus perfectionis apicem adepto, legere est.

Quapropter, Dilectissimi, si vos quoque ad perfectionem aspiretis, *Hæc est via, ambulate in ea, & non declinetis neque ad dexteram, neque ad sinistram.*
Nunquam à se Regulam

Regula via est: & quidem 1. Via *recta*, per quam Deus Societatis Jesu alumnos, ad perfectionem & regnum Dei deducit. 2. Est via *munda*, via immaculata, eam tenentes à peccatorum maculis præservans. 3. Est via *lucida*, via virtutis & iustitiae, omnes in ea ambulantes illuminans, & virtutù splendore collustrans. 4. Est via *strata* palliis & vestimentis aureis charitatis, via dilectionis, via unionis cum Deo; ad quam Divina Bonitas, in omnibus Religionis legibus, sine querela, ambulantes perducit. Ambulemus igitur alacres, curramus, volitemus per rectas, mundas, illustres ac stratas planaque Regularum nostrarum vias: *Via Domini, via recta, via pulchra, via ple-*

na, via plana, recta sine errore, quia ducunt ad vitam: pulchra sine sordibus, quia ducunt ad munditiam: plena multitudine, quia totus mundus iam est intra Christi sagem; plana sine difficultate, quia donant suavitatem: jugum enim ejus suave est: & onus leve. S. Bernardus sermone in hac verba Sap. 10. His viis ducemur ad perfectionis culmen & ad regnum Dei æternum. Et ostendit illi regnum Dei. Quod ut l. c. ait S. Bernardus, conceditur, promittitur, ostenditur, percipitur. Conceditur in prædestinatione, promittitur in vocatione, ostenditur in justificatione, in glorificatione percipitur; quando dicitur: *Venite benedicti Patris mei & percipite regnum Dei.*

EXHORTATIO II. IN REGULAM LI.

Ostendit Regularum observatores obtinere pacem.

T H E M A.

Quicumque hanc Regulam secuti fuerint, pax super illos.

Ad Gal. c. 6. 16.

Vel ex Regula. 52.

Ecclēsiæ Doctorum Aquilana S. Augustinus, in explanatione Psalmi 84. utilissimam hanc questionem movet: *Pax quid est? Et mox responsum subne-*

cit: Ubi nullum bellum est, ubi non est contradictio, ubi nihil resistit, nihil adversum est. Atque hæc est responsio per negationes: verum, Magne Doctor, affirmationem, assertionemque tuam exspectamus: Pax quid est?

L. 13.

L. 19. de Civit. c. 13. Questionem
libera distinctius ventilat, atque expo-
nit enucleatius, dum primò generatim
asserit: *Pax est tranquillitas ordinis.*
Deinde ad particularia descendens,
hanc partitionem adjicit. *Quid est pax*
corporis? Est ordinata temperatura
partium. Quid est pax animæ irratio-
nalis? Ordinata requies appetitionum.
Quid est pax animæ rationalis? Ordi-
nata cognitionis, actionisque consensio.
Quid est pax corporis & animæ? Ordi-
nata vita & salus animantis. Quid est
pax hominis mortalis & Dei immor-
talis? Ordinata in fide, sub aeterna lege,
obediencia. Quid est pax hominum?
Ordinata concordia. Quid est pax Do-
mini? Ordinata imperandi atque obe-
diendi concordia & cohabitantium. Quid
est pax civitatis? Ordinata imperan-
di atque obediendi concordia civium.
Quid denique est pax cœlestis civita-
tis? Ordinatissima, & concordissima so-
cietas fruendi Deo, & invicem in Deo.
Et hæc est perfectissima pax. *Qui po-*
suistines suos pacem Psal. 147. 14. Et
Hierusalem est visio pacis optatissi-
ma. In hac vita pax est imperfecta; sed
ad illam cœlestem, quam proximè ac-
cedit pax illa, quæ in statu Religioso
viget, & conservatur accuratâ obser-
vatione Regularum. Hæc enim obtine-
tur pax quadruplex, cum Deo, cum
Præfato, cum proximo, cum semetipso:
quæ quaterna puncta exhortatione
presenti exponemus.

I. Observantia Regularum parit
pacem cum Deo. Pax hominis cum
Deo, ex Augustini sententia, est ordi-
nata in fide, sub aeterna lege, obediencia;

quando verâ fide illustratus, ejus man-
datis obtemperat. Declarat id ipsum
Doctor Gentium in Epistola ad Gala-
tas c. 6. 16. dum ait: *In Christo, neque*
circumcisio aliquid valet, neque prapu-
rium; sed nova creatura. Id est, imper-
tinens est. sive sis Judæus, sive Genti-
lis, neq; hic præ illo aprior, digniorve
est Christianismo, seu vitâ Christianâ;
sed requiritur *nova creatura.* Id est,
anima baptismo & gratiâ Christi re-
generata, novâque spiritualis creatura
effecta, novam gratiæ vitam sortita, &
in novitate vitæ ambulans, Christi
Domini vitæ & Doctrinæ se conformans,
ac præceptis ejus obtemperans.
Et quicumque hanc Regulam secuti fue-
rint, quam modo tradidi, & extra hanc
viam non exorbitant atque defleunt,
pax super illos. Illi pacem & tran-
quillitatem conscientiarum possident.

Quod S. Paulus de Christiana do-
ctrina & vita, idem de Regula Religio-
sa, ex doctrina & vita Christi de-
prompta dici jure potest. *Quicumque*
hanc Regulam secuti fuerint, pax super
illos. Sive Prælati fuerint, sive subdi-
tus; sive professione obstrictus, sive
Marthæ munis destinatus; sive do-
ctrinâ conspicuus, sive eâ destitutus;
hæc enim per se sola, in Christo pa-
rùm valent, parùm ad pacem condu-
cunt; sed quicumque hanc Regulam se-
cuti fuerint, Regulam Ordinis, Regu-
lam Societatis, ex doctrinæ & vitæ
Christi axiomatis atque exemplis
conflatam; pax super illos. Illi pacem
veram nanciscuntur. Et quidem

1. Pacem cum Deo. Dum enim Re-
ligiosi, non solum Dei & Ecclesiæ
præ-

præcepta; verum etiam consilia Evangelica, & Regulas ad horum observationem necessarias aut utiles custodiunt, omnino sequitur pax cum Deo, quæ ex S. Augustino est: *Ordinata in fide, sub lege æterna, obedientia.* Aut in Religiosis: *Ordinata in fide & Religione sub lege æterna, & lege Ordinis, in ea contenta, obedientia.* Ex hac legum obedientia, oritur pax cum Deo: *Ipsè enim est pax nostra, qui facit utraque unum.* Ad Ephes. c. 2. 14. Id est ipse duos populos Judaicum & Gentilem Deo reconciliat, & in unum Ecclesiæ corpus conjungit, & charitate admirabili connectit. Idem ille Deus in Ordine Religioso, & in Societate nostra, pax nostra est, qui è diversis nationibus, moribus, linguis, ingeniis & genis vocat, vocatosque charitate connectit, connexosque in unum Societatis corpus compingit. Hos inter vinculum pacis, & nexum charitatis, est observantia Regularis: hæc florente, pax & charitas viget; hæc marcescente, pax & charitas collabascit; bellum verò & discordia nascitur, dum destruere nitimur, quod Deus fundat ac stabilis.

Quare, Dilectissimi, pacem hanc cum Deo, procuremus, ut monet Apostolus Rom. c. 5. 1. *Justificati ergo ex fide, pacem habeamus ad Deum, per Dominum nostrum IESUM Christum.* Id est ex fide Christi, confessione, poenitentia, conversione, ac vitæ mutatione, gratiam & justitiam adepti, pacem ad Deum habeamus, atque conservemus. Quæ in eo sita est, ut Deo tanquam Monarchæ ac Domi-

no supremo subdamur, ejusque præcepta ac monita servemus: quod præstamus, dum Regulis nostris pareamus: duo enim sunt Regularum & præceptionum genera: alterum, quod Dei præcepta involvit; alterum, quod documenta, perfectæ observationi Legi Divinae servientia, comprehendit. Ad primum genus pertinent illa, quæ nulla regula religionis non clamat: *Pu- bertatem, quam Deo vovisti, servabis.* Castum, mundumque te custodias, Prælatis aliquid imperantibus, obedies, & similia. Ad secundum, spectant illa: *Silentium custodies: vomo absque Superioris venia non exibis.* Cæcicum Fratris alterius, absque Superioris permisso, non intrabis. Qui primas illas præceptiones implet, implet præcepta Dei; qui has secundas implet, implet monita Dei salutaria, quibus se ad mandatorum observantiam præparat, & ad omnem perfectionem obtinendam disponit. Ergo qui regule observator est, & præceptorum & monitorum Dei custos est; nec potest cum Deo bellum gerere, cujus decrevit voluntati servire.

II. Regularum observator pacem quodque habet cum Prælato. Pax enim Religiosa, est ordinata imperandi & obediendi concordia Religiosorum. Prælatus imperat, subditus obsecundat; & ex eo ordinata concordia nascitur: Prælatus Regulam servandi mandat, subditus non obtemperat; & ecce, deficit concordia, tollitur obedientia, oritur bellum, pax rumpitur & violatur. Prælatus & Superior est Regularum & disciplinæ custos,

custos, ut ait Plato. Dial. 2. de Legibus & Dial. 6. de Repub. Qui custos vineæ cuiusdam constitutus est, cum vitatore pacem colit, quamdiu vineam intactam relinquit: at quamprimum in uvas decerit, vites destruit, stipites vellit, illico custodem inter & invasorem bellum exoritur. Simile accidit Prælati regulæ custodi, quocum subditus in pace degit, quamdiu Regulam sanctam rectam servat: si verò Regulam violat, mox pax tollitur, & Superior delinquentem subiade punire tenetur, licet is penam sentiat & pæne dolore clamet: alioquin Superior merito cum Spontâ diceret Cant. c. 1. 6. *Posuerunt me custodem in vineis, vineam meam non custodiavi.* Quia vites (Regulæ) impunè violari permisi.

Regula, ut in præliminaribus, ostendimus, est antemurale: Decalogus est murus: *Urbis fortitudinis nostra Sion, Salvator, murus in ea ponetur & antemurale;* murus scilicet præceptorum divinatorum, & antemurale Regularum. Nullus autem Gubernatorum, à quoquam antemurale violari sinit, ne illo perrupto, aut destructo perveniatur quoque ad labefactandum murum. Ac proinde si quisquam id attentaret, mox bellum oriretur. Ita quoque nemo Prælatorum antemurale Regularum pessundari, dissimulare potest; ne paulatim murus quoque præceptorum impetatur & oppugnetur. *Principes*, inquit Apostolus Rom. 13. 4. *non sunt timori boni operis, sed mali. Vis autem non timere potestatem? bonum fac & habebis laudem ex illa.* Ita quoque Prælati non sunt timori bo-

num facientibus & Regulam servantibus; sed malum operantibus, ac Regulæ pravaricantibus. Bene enim operantes, viamque Regularum pede inoffenso decurrentes, Prælationem ac Potestatem Superiorum non timent; sed amant, & amantur, cuius amoris sigillum laus est, fructus pax & concordia, mentisque jugis tranquillitas.

Hæc igitur jugis & perpetua pax stimulo nobis sit ad exactam disciplinam Regularem: nisi quis in timore ac discordia cum Superioribus degeremalit. *Ut civitas tunc pacem habet, cum secundum Gubernatoris voluntatem omnia in ea aguntur: sic cum in cenobio, secundum Præsidentis directionem rectam & rationabilem Fratres disponuntur & vivunt, pacem habet cenobium. Et va illi, qui illam impedit, aufert, odit.* Ait Dionysius Richelius L. 2. de vita & sine solitud. art. ult.

III. Regularum observans pace gaudet cum proximo, quam Salvator noster nobis quasi pro testamento reliquit: *Pacem meam relinquo vobis, pacem meam do vobis.* Joan. c. 14. 27. Et ideo Apostolus toties hortatur ad pacem: *Pacem habete, & Deus pacis erit vobiscum.* 2. Corinth. c. 13. 18. Et ipse Dominus in medio discipulorum consistens, ingeminat: *Pax vobis,* Joan. 20. & apud S. Marcum: *Pacem habete inter vos.* c. 9. Hæc autem pax in ordine Religioso integra & incuncta servatur, si vigeat observantia Regularum; hæc evertitur & tollitur, si illa infringatur.

Percurre singulas pacis turbationis causas, easque Regulari observantia ampu-

III.
Habet
pacem
cum pro-
ximo.

0000 ampu-

amputari, eliminarique videbis. Quid in Ordine sapius pacem turbat, quam *meum & tuum*, frigidum illud verbum, seu rerum temporalium possessio? hanc tollit Regula de paupertate. Turbat pacem impurus amor: Regula de castitate hunc eliminat. Turbat pacem propria voluntas: Regula eam refecat. Turbat contentio, & opinionum diversitas: Regula eam vetat; & idem sapere, idem dicere & ab omni contentione abstinere jubet. Verbo, nihil reperias in saeculo paci & quieti contrarium, quod Regula religiosa non averruncet & releget. Adeoque quisquis illam diligentiam magnam servaverit, cum omnibus pacem habebit.

S. Paulus ad Ephes. c. 4. 3. hortatur illos & in illis nos quoque Religiosos: *Solliciti (ut simus) servare unitatem spiritus in vinculo pacis.* Ut nimirum colligemur vinculo & funiculo pacis. In qua verba D. Chrysostomus hom. 19. scribit. *Quemadmodum si quando te ipsum alteri cuiquam alligari volueris, alia ratione illud non potes, nisi te ipsum illi colligaveris. Ita hic Apostolus alligari nos invicem vult, non simpliciter pacificos esse, neque utcumque diligere, sed in omnibus unam animam esse. Quanam vero vincula illa sunt, quibus colligamur, aut qua chorda, quibus membra religionis connectuntur? non alia nisi leges & Regulae nostrae, quibus membra omnia, in uno quasi corpore colligantur, & unita inter se pace fruuntur. Sicut enim dum nervi sunt integri, recteque dispositi, corpus totum membrorum unione ac pace perficitur: si vero illi ledantur aut praeindantur,*

corpus & dolorem ingentem percipit, & integritatem suam, pacemque deperdit: ita in Religione, ita in regulari observantia, tanquam membra bene compacta, unione & pace gaudeamus; ea sublata, mox motibus contrariis dissidemus.

Vinculis hisce, nervisque perquam apte accommodabimus, quod Rhabdus Victorinus de mandatis exaravit tract. de stat. inter homin. tract. 7. c. 2. siquidem & Regulae specialia quaedam mandata sunt. *Congrua, inquit, similitudo vinculorum & mandatorum; vinculus siquidem coarctationis, & mandatis utique Divinis, a nostris voluntatibus coercemur: vinculis tribuimur, vinculis retinemur, vinculis stringimur. Vincula attrahentia praeceptivae; vincula retinentia prohibitoriae; vincula constringentia admonitionis. Praeceptio est eorum, qua fieri oportet; prohibitio eorum, qua fieri non licet; admonitio eorum, qua quidem expedit fieri, cum tamen sine culpa possint praeteriri.*

Castodiamus igitur haec vincula illa, ex quibus mutua inter nos pax tota dependet; audiamusque S. Paulum monentem ac rogantem: *Officere vos ego vinculus in Domino, ut dicitis ambuletis vocatione, qua vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia supportantes invicem, cum caritate, solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Unum corpus & unum spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae.*

IV. Demum Regularum custos se ipsum in pace constituit. Pax enim quam homo habet cum semetipso; est

ordinata requies appetitionum, est ordinata cognitionis, actionisque consensus, est ordinata vita & salus animantis, Quae omnia ex Augustino audivimus; & legem nostrarum observatione obtineamus: nullus enim est in amore disciplinae sollicitus, qui non in sinu cordis sui, donum tranquillitatis excipiat & ordinatam requiem, consensionem & salutem dictam reportet. Veluti è contrario, conscientia illum inquietat, qui ad illicita diluit, qui sibi injuncta preterit, quique suo muneri non satisficit: quem verò reperit observantem, atque ab eo, quod debet, non deficientem, non reprehendit, non mordet, non vellicat, non turbat, non inquietat: sed in tranquillissima pace permanere sinit. Teste Salomone in proverbio: *Secura mens quasi iuge convivium.* c. 17. Mens non solum à peccatis libera, verum etiam à Regularum transgressionibus immunis, pace interiore gaudet, & quasi in opiparo & exquisitissimo convivio, deliciis & continuâ animi jucunditate perfunditur. confirmat hæc omnia S. Ambrosius in Psal. 47. dum ait. *Quis puritate & simplicitate pectoris dulcior fructus? Quis cibis suavior, quam is, quem animus, bene sibi conscius, & mens innocentis epulatur?* Nec dissonat S. Augustinus de Catechiz. rudibus, verissimè pronuntians: *Jucundius est gaudere hominem de bona conscientia inter molestias, quam de mala, inter delicias.*

Si igitur animi tranquillitatem expetas, Regularum observationi exacte studeas: sic enim nullo metu, ac pavore trepidabis: *Si in præceptis meis ambu-*

laveritis & mandata mea custodieritis, & feceritis ea, absque pavore habitabitis in terra vestra, dabo pacem in finibus vestris, dormietis & non erit qui exterreat. Levit. c. 26. Igitur *Hic mutus abeneus esto, nil consilire sibi, nullâ pallefcere culpa.* Horat. L. 1. Epist. Et: *Hæc est summa boni, mens qua sibi conscia recti.* Juvenal. satyra 13.

Quare. Charissimi, cum pax tantum sit bonum, vel uti docet S. Augustinus in libris de civ. ut in rebus creatis nihil gratiosius soleat audiri, nihil delectabilius concupisci, & nihil utilius possideri, eam per Regulæ observantiam, & disciplinæ custodiam sollicitè quaramus: nam *Quicumque hanc Regulam secuti fuerint, pax super illis.* Pax cum Deo, cui nos per Regulæ observationem subijcimus, pax cum Superioribus, quibus per Regulæ observationem obsequimur: pax cum proximis, quia cunctas discordiæ ansas per regulæ observantiam, amputamus: pax cum nobismet ipsis; quia observantiâ regulari culpâ & poenâ metugitæ poenæ, inquietantem penitus refecimus, quæ refectâ, pax regnat: quæ ex mente S. Augustini term. 17. de verbis Domini, est *Serenitas mentis, tranquillitas animi, simplicitas cordis, amoris vinculum, consortiû caritatis.* Hæc est qua similitudo tollit, bella compescit, comprimit iras. Et quadraplicem antè dictâ pacem nobis conciliat: servemus igitur Regulam, & pacem in hac vitâ auspicabimur, quam in altera, totâ æternitate perfectissimè prosequemur, ad laudem & gloriam Patris & Filii & Spiritus S. Amen.

O o o o z TERNÆ